

FOLK OG LAND

NR. 12 — 20. ÅRGANG

LØRDAG 12. JUNI 1971

LØSSALG KR. 2,—

FACT OG FICTION

Norsk "nøytralitet,, 1940

I. MYSTERIET

7 ÅRS FORSKNING VED RALPH HEWINS

Ralph Hewins

Det store mysterium i norsk samtidshistorie er hvorfor Kongen i statsråd, den utøvende makt i Grunnloven, ikke satte igang noen virkelig kamp 8.—9. april 1940.

Det har vært fremsatt mange forklaringer, undskyldninger og teorier, men sammenlagt utgjør de ikke noe overbevisende eller logisk svar på dette plagsomme spørsmål.

Medgitt at en tiårsperiode eller mere av pasifistisk, «brukket-gevær»-politikk av det mektigste politiske parti, Arbeiderpartiet, hadde redusert de væpnede styrker in absurdum og fylt folket

med redsel for vold og våpen — —

Medgitt at folket ble holdt oppe av den 35 år gamle uavhengighetseufori, med egen monark og to generasjoners kulturblostring, og at folket var fylt av den illusjon at det på en måte var «annerledes» enn andre og ville bli spart for krigens redsler for sine idealistiske blå øynes skyld — —

Medgitt at de forskjellige diplomatiske og handelsavtaler med de krigførende tyskere og briter garanterte statens integritet på papiret, og at Norge var medlem av Nasjonenes Forbund — —

Medgitt at det rådet en instinktiv tro på at England ville komme til hjelp hvis, utenkelig nok, det verste skulle skje, og at det nøytrale Sverige, med tradisjonell godvilje og nyttige væpnede styrker, ville sørge for et beskyttende skjold mot enhver angriper østfra, med eller uten skreven avtale —

Slike psykologiske overveielser hjelper utvilsomt til å forklare regjeringens og folkets passivitet på og omkring 9. april. Psykologi forklarer også hvorfor den ledende politikk med offisiell nøytralitet ble bifalt av alle politikere og av alle bortsett fra en liten minoritet i folket.

Nøytralitet var i sannhet populært eftersom den gav trøst på bokostning av forsvaret. Derfor stoppet bare få politikere eller velgere opp for å overveie farene ved en politikk som ikke fant frem til et kompromiss mellom sosial rettferd og nasjonal sikkerhet.

Alt dette hjelper til å forklare sjokket og følelsen av grov krenkelse som overveldet den nøytralistiske regjering og slike internasio-

nalister som utenriksminister Halvdan Koht og stortingspresident C. J. Hambro de tidlige timer av 9. april, lammelsen av det samlede statsråd, og folkets forferdelse senere på dagen. I denne atmosfære var det umulig for Generalstabens funksjonere effektivt.

Idealene, håpene og beregningene til de høyeste norske myndigheter og folket falt plutselig sammen som (Forts. side 6)

Idyllisk «fortsatt krig» i Øst-Finnmark

Sersjant fra den norske avdeling gir interessante opplysninger i MORGENBLADET

Fremdeles pågår den forvovlede diskusjon om hvorvidt Norge både kunne fortsette sin statlige krig mot Tyskland etter avtalen i Trondheim og samtidig samarbeide militært med det samme Tyskland i Øst-Finnmark.

Vi nevnte i forrige nummer det brev general Ruge sendte Administrasjonsrådet om den ordning som var truffet med tyskerne, en ordning man har hevdet ble hemmeligholdt for eksilregjeringen i London. Brevet til Administrasjonsrådet avslører imidlertid at general Ruge ikke lenger anså den regjering som hadde forlatt landet for en regjering i virksomhet og derfor sendte han sin melding om ordningen til den da legale norske myndighet — Administrasjonsrådet. Hvis han ikke hadde sett slik på det ville han jo naturligvis ikke ha sendt noen beretning til Administrasjonsrådet mens eksilregjeringen intet fikk høre.

Dette stemmer forøvrig også med det 6. divisjon (general Fleischer med stabssjef Lindbäck-Larsen) hadde fremholdt før vedtaket om å forlate landet ble fattet, nemlig at regjeringen i

Daværende major Lindbäck-Larsen fungerte som stabssjef hos fylkesmannen og skulle hjelpe ham med å formidle tyske ordre til de nordnorske styrkene.

så fall ville sette seg selv utenfor.

Det er ellers noe annet som også slår en når en leser de forskjellige meldinger og brev fra dengang, nemlig den svindel som også drives med begrepet «alliert». Det nevnes som kjent ofte «allierte stridskrefter» o.l. og så fuser man idag og later som om det også omfattet de norske styrker, at vi altså var «alliert». Det stemmer slett ikke med det man la i ordene dengang. Man

Advokat Sverre Helliksen har sendt en ny henvendelse til Stortinget. Vi gjengir første del av den på side 5.

DAGENS ARTIKKEL OM Likvideringene

omhandler denne gang et av hjemmefrontens mest bestialske mord: Ulsberg-mordet. Side 5.

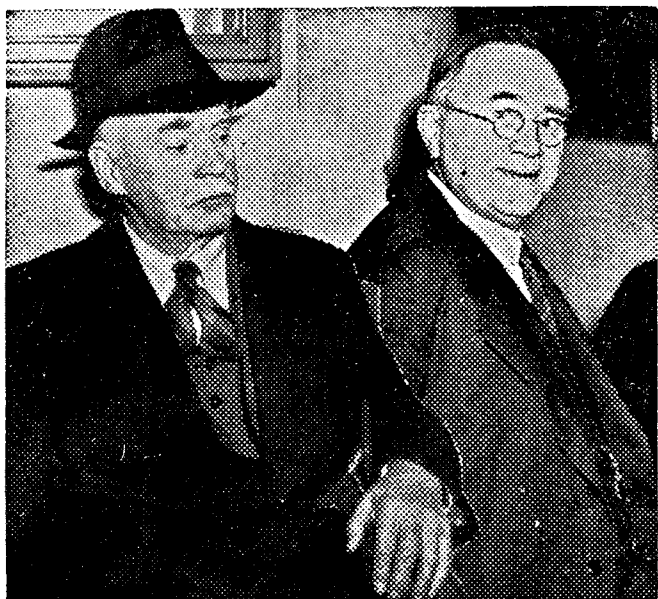
DET ER IKKE BARE I NORGE man driver med organisert hemmeligholdelse av kjensgjerninger og sensur av historieskrivningen. På side 5 beretter vi om lignende forhold i Danmark.

«I brennpunktet»

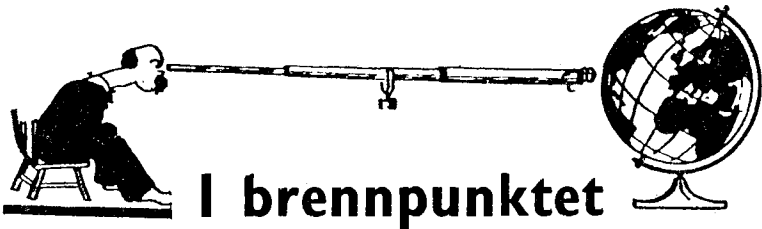
er idag «juntaens» Hellas og EEC-tilhengernes store vår-offensiv i kjølvannet på Storbritannias konservative premierminister.

skilte tvertimot mellom våre egne styrker og de «allierte stridskrefter». Dette fremgår bl. a. klart av det telegram general Ruge 8.6. 1940 sendte avsnittssjefene i Øst- og Vest-Finnmark, hvor det bl. a. het: «De allierte stridskrefter forlater Norge i dag, vår egen motstand skal opphøre i kveld.» (Operasjonene til lands i Nord-Norge 1940, bind II, side 334).

Ellers har det etter 1945 vært gitt utseende av at de norske avdelinger i Øst-Finnmark næret fiendtlige følelser mot de tyske soldater, noe som kanskje kunne være rimelig eftersom det hadde pågått kamper mellom norske og tyske styrker i Nord-Norge. Imidlertid er nok tilfellet det at de norske offiserer og soldater meget godt forsto at tyskerne ikke var kommet (Forts. side 7)

Var disse to ledende herrer fra Arbeiderpartiregjeringen av 1940 så naive som de lot, eller hva er forklaringen på den manglende vilje til kamp i april 1940?

I brennpunktet

UTE

Den greske halvkommu-
nist og eksilpolitiker Andre-
as Papandreou som de nor-
diske land, ikke minst Nor-
ge, har trykket så varmt til
sitt og Evensens bryst, er
ikke særlig takknemlig, later
det til. Nylig holdt han en
pressekonferanse i Helsing-
fors hvor han kritiserte Nor-
ge og Danmark for at de ik-
ke av hensyn til Papandreou
og hans røde feller «erklær-
te at de sier opp medlem-
skapet i NATO i fall USA
ikke umiddelbart trekker si-
ne tropper ut av Hellas og
stopper all form for støtte
til juntaen.»

Oss bekjent har ikke USA
mere tropper i Hellas enn i
Norge, men la nå den sak
ligge. Det som vel interesse-
rer mere enn den eksiles
hets mot sitt fedreland er
kanskje hvorledes de greke-
re som bor i Hellas ser på
forholdene og på «juntaen».
Og om det beretter den tys-
ke «Christ und Welt»s kor-
respondent Wolfgang Höp-
ker i en artikkel. Han sier
det bl. a. slik:

«Hvorledes det er fatt med
regimets popularitet er van-
skelig å finne ut på grunn
av grekernes utpregede indi-
vidualisme. At den underjor-
diske motstandsbevegelse,
som man påstår eksisterer,
ikke har kunnet skape noen
nevneverdig motstand mot
regimet, er et faktum som
ikke utelukkende beror på
en politimessig overvåking.
Det er ganske enkelt slik at
den enkelte medborger vil
ha fred og ro. Han tolererer
den nuværende regjering
fordi han foretrekker den
fred og orden som nå eksis-
terer fremfor den førrevolu-
sjonære praksis som eksis-
terte da de parlamentariske
partier rev hverandre og
seg selv i filler og forveks-
let begrepene demokrati og
anarki.»

Han slår ellers fast at den
alminnelige mening synes å
være at tiden arbeider for
det nye regimet.

Når det gjelder den sen-
trale skikkelse i «juntaen»,
Papadopoulos, så fremstil-
les han jo gjerne her i norsk
dagspresse som den makt-
glade tyrann. Virkeligheten
er, ifølge den tyske journa-
list, at han, i likhet med
Quisling dengang, «lengter
etter en dag å kunne få legge
vekk sitt mandat og bli pri-
vatmann.»

Det kompliserende ele-
ment når det gjelder den
politiske fremtid i Hellas er

ellers ikke Papandreou, som
man vel skulle tro etter alt
oppstyret i norsk presse,
men kong Konstatin. Regi-
met er avhengig av hærens
støtte og spørsmålet er om
kongen egentlig har mange
tilhengere innen hæren.

Regimets stilling er natur-
ligvis styrket ved det øko-
nomiske oppsving landet
har fått under det nye faste
styre. Et bevis på at hetsen
mot Hellas i Vest-Europa i
hovedsaken er en politiker-
affære, er vel ellers tallet på
utenlandsturister som er
stadig stigende. I 1970 var
tallet på utenlandsturister
hele 1,6 millioner. Og de
norske sådanne vil kunne
bekrefte, i likhet med de an-
dre, at det skrekkbilde som
Andreas Papandreou og an-
dre folkefronteksperter i ek-
silkretsene har skildret i
årevis ingen rot har i vir-
keligheten. Nå kan naturlig-
vis slike turistinntrykk være
noe overfladiske, men avgjø-
rende er kanskje at turiste-
ne møter et land i økono-
misk fremgang, skånet for
streiker, med ro og orden,
med en stabil valuta og et
vel utbygget kommunika-
sjonsvesen.

Men slikt bryr man seg
ikke om i de nordiske land,
slår det kjente merke H.M.P.
fast i vår svenske kollega
FRIDA ORD. «Der bedriver
man sin demokratiske, mo-
ralske opprustning mot fa-
scismens uhyggelige gjen-
gangere, av hvilke de i Hel-
las synes å være de aller
mest skremmende og av-
skyelige.»

HJEMME

Den siste tid er preget av
EEC-tilhengernes store vår-
offensiv, som man nok hå-
per skal overrumple mot-
standerne. Noe som jo også
er høyst påkrevet eftersom
det notorisk er et flertall i
folket mot norsk medlem-
skap. Og litt vanskelig er det
jo da for de gode demokra-
ter blant partipolitikerne ef-
tersom grunnlovsendringen
krever 3/4 flertall i Stortin-
get.

Den nye optimisme som
har fylt tilhengerne skyldes
at Frankrike av skjære for-
nærmelsen mot Vest-Tysk-
land på grunn av valutaaffæ-
ren nå har lukket døren iall-
fall godt på gløtt for Eng-
land. Og der er den konser-
vative statsminister ikke
mere demokrat enn sin nor-
ske sosialistkollega, slik at
han akter å gripe Frankri-

Arntzen om «rettsoppgjøret» i mai 1945

Den mangfoldige og be-
rømmelige riksadvokat
Arntzen, som bl. a. på grunn
av forhold under okkupa-
sjonen var i forgrunnen i
aksjonen for å bringe Fane-
bust til taushet, opplyste 22.
mai 1945 til pressen bl. a. at

«— det er *loven* som nå
skal råde i landet. Og vi *har*
i den alminnelige straffelov av
1902 bestemmelser som ram-
mer de forbrytelser som er be-
gått. Vi har således strl. § 86
som rammer bl. a. den som un-
der en krig, hvori Norge del-
tar, yter fienden bistand i råd
eller dåd eller svekker Norge
eller noen med Norge forbun-
den stats stridsevne.

I og med at NS gikk inn for
å støtte Tyskland i krigen mot
Norge (!) vil alle medlemmer
av NS rammes av denne be-
stemmelse. Likeså frontkjempe-
re og de økonomiske collabora-
tører.

Videre har vi strl. § 98 som
rammer den som søker å bevirke
eller medvirke til, at rikets stats-
forfatning ved ulovlige midler
forandres.

Det trenges ingen nærmere
forklaring at alle NS-medlem-

kes utstrakte hånd og tvinge
landet inn i EEC trass i et
solid 3/4 flertall mot det
blant folket ifølge gallupp-
undersøkelsene. For å få del
i den britiske konservative
glede over EEC-mulighetene
hentet kollega Bratteli over
den britiske EEC-minister
slik at han kunne fortelle
den norske koloni at Eng-
land expects every (nord)-
man to do his duty.

Den norske EEC-presse
slår stort opp at den franske
president og den britiske
premierminister er enige om
at EEC skal utvikle seg po-
litisk til en konfederasjon
istedenfor en federasjon, og
forklarer dette slik at det
første er en løser affære
enn det siste. Det skal altså
bli et slags «Fedrelandenes
Europa» etter de Gaulles
oppskrift.

Dertil er å si at det natur-
ligvis høres mere tillokkende
ut enn et Europa hvor
nasjonalstatene forsvinder i
en europeisk grøt. Men det
er ikke hele sannheten norsk
dagspresse forteller. De
glemmer å berette at de to
herrer også ble enige om
noe mere, nemlig at det i en
slik konfederasjon nok skul-
le være adgang til veto for
landene — men riktignok
bare for stormaktene. Det
blir altså et stormaktstyrt
Europa i første omgang. Og
kan det være noe for Norge
å være med som spurv i tra-
nedans?

Politicus

Fra Molboenes historie

En vårdag i 1940 mens
molboene var ivrig opptatt
av å diskutere andre men-
neskers ufattelige tåpelighet,
oppdaget de at en kraftig
storm nærmet seg lands-
byen. Noen av molboene ble
redde og mente at de burde
beskytte seg mot stormen
ved å lukke alle dører og
vinduer i husene sine. Men
sjefen for molboene likte
ikke det forslaget. «Det er
det dummeste og farligste vi
kan gjøre», sa han. — «Vi
må vise stormen at vi ikke
har onde hensikter. Derfor
må vi *hekte* av alle dører og
vinduer for å bevise vårt fre-
delige sinnelag».

Molboene forsto at dette
var fornuftig, og de løp hjem
for å hekte av dører og vin-
duer i husene sine. Straks
det var gjort kom stormen.
Den herjet fryktelig i de
åpne stuene, og slo møbler
og inventar til pinneved.
Mange i landsbyen mistet li-
vet under ødeleggelsene. Da
molbosjefen ble klar over
katastrofen, gråt han høyt

mer rammes av dette straffebud.

Men ved siden av disse — og
andre — forræderibestemmelser
i straffeloven og krigsartiklene
(!) i den militære straffelov,
vil vi under rettsoppgjøret få
bruk for en rekke andre straffe-
bestemmelser i straffeloven.

Vi vil ikke som enkelte andre
land anvende lover som tilleg-
ger seg tilbakevirkende kraft.
Det er således en misforståelse
å tro at de provisoriske anord-
ninger som er gitt av Kongen
under oppholdet i London er til-
bakevirkende lover (!)

Landsvikanordningen er i
virkeligheten en amnestilov (!)
Lovovertrederne kan jo ikke be-
klage seg over at de blir be-
handlet mildere enn etter den
lov som gjaldt på gjerningsti-
den.»

Make til forvrøvlet for-
svar av ulovlighetene skal
en vel lete etter og den viser
også gehalten av «rettsopp-
gjøret». Han innledet med å
si at «Det er ikke etablert
særdomstoler», når den
gamle lagretteordning notor-
isk ble avskaffet og rabiater
jurister fikk hånd og hals-
rett over de siktede! Han
snakker om mildere dom-
mer når det ble innført en
ordning med dødsstraff og
en lang rekke nye og skjerp-
ende straffebestemmelser.
Når det overhodet ikke ble
anvendt hefte. Og når folk
ble sittende i varetekt i åre-
vis.

Jo, Arntzen kunne nok slå
seg på sitt bryst og erklære
at etter «5 års naziherre-
dømme og all den rettslø-
shet som fulgte med det skal
loven nå igjen råde i lan-
det»!

av redsel og flyktet til ut-
landet for å redde sitt eget
skinn. Han ble i utlandet til
stormen stilnet, og han fry-
det seg over å ha berget li-
vet. Han led ingen nød i den-
ne tiden, for han hadde for-
synt seg grovt av molboenes
gull før han flyktet, og kun-
ne derfor spise seg mett
hver eneste dag. Ikke mange
i molbolandsbyen kunne
det. Der var det sult og nød.

Såsnart stormen var stil-
net og det ikke lenger var
fare på ferde, reiste molbo-
sjefen tilbake til landsbyen.
Her ble han sterkt hyldet av
molboene. De jublet av takk-
nemlighet og glede over å ha
ham tilbake i god behold.
Molbosjefen syntes ikke det
var urimelig. Han mente
selv at han hadde gjort en
fabelaktig god innsats i kam-
pen mot stormen, og la ikke
skjul på at han fortjente en
meget stor belønning.

Molboene forsto at dette
var et rimelig ønske, og de
ga molbosjefen æreslønn
fordi han hadde vært så
flink. Dessuten fikk han en
praktfull gullmedalje til å
henge på sin fete mave. Så
høyt ble han hedret av mol-
boene.

Da han døde noen år se-
nere, ble det stor sorg i
landsbyen. Mange av de
største molboer var tilste-
de ved begravelsen, og de
roste molbosjefen fordi han
hadde vært så enestående
dyktig. «Navnet Johan Ny-
gaardsvold skal alltid holdes
i heder», lovet de hverandre.
«Ingen skal noensinne få lov
til å si noe stygt om ham».

Dette løfte har molboene
holdt trofast i alle år siden
dengang.

Ole Nilsen

OKKUPERT OMRÅDE

Legg merke til at det i
Haagerkonvensjonens regle-
ment angående landkrigens
lover og sedvaner, artikkel 2,
heter

«Befolkningen på et ikke
okkupert landområde, som
når fienden nærmer seg, av
egen drift griper til våpen
for å bekjempe de inntryk-
kende tropper uten å ha fått
tid til å organisere seg over-
ensstemmende med første
artikkel, skal betraktes som
krigførende osv. . .»

**MED LEDELSE I PLAST-
FABRIKK**, helst tidl. NS
ønskes forbindelse.
Bill. merk. «Idé og produks-
jon» i eksp.

**Husk bladpengene
for
2. halvår!**

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Om historikere

Det er et ganske interessant punkt Ralph Hewins kommer inn på i innledningen til den artikkelserie vi idag påbegynner, nemlig dette om hva man kan vente og kreve av en virkelig historiker. «En historikers business er å finne ut hva som hendte og hvorfor, ikke å lage propaganda», skriver han.

Og rent teoretisk er naturligvis alle anstendige mennesker enige i dette. Men, det er som kjent et langt skritt fra teori til praksis. Og det kan ikke være vanskelig for noen å se at det offisielle Norges anerkjente samtidshistorikere svarer svært dårlig til denne beskrivelsen av en virkelig historiker.

La gå med at for eksempel en professor Magne Skodvin er så hellig overbevist om at det er hans forskning og ikke hensynet til den autoriserte historieskrivning som er drivkraften i hans virke. La gå med at dette kan gjøre ham så blind at han leser «Nordmenn» for «Norge» fordi dette passer så godt inn i opplegget, og at han i sin doktoravhandling om okkupasjonstiden ikke engang oppdager Trondheimsavtalen og hva den kan bety for helhetsvurderingen.

Men det er dog besynderlig, og helt uforklarlig, at denne professor udi historie aldri finner noe som helst som kan svekke troen på riktigheten av legenden. Selv vi som ikke er for historikere å regne i denne sammenheng, oppdager imellom ting som gjør oss tvilende og som får oss til å gå gjennom stoffet påny for ikke å komme i skade for å skrive noe uriktig. Men ikke så med de autoriserte norske samtidshistorikere. De finner aldri noe som kan vekke tvil. Deres historiesyn er låst fast for alltid uansett hva som oppdages og hva som skjer. De sverger til krigspropagandaens ord i all evighet, amen.

Slike «historikere» har naturligvis også sin misjon, den å prøve på å sikre deres eftermæle som har forvansket norsk samtidshistorie i politisk hensikt. Og den å gi ryggdekning for landssvikoppgjørets fedre, de som uten betenkning og med grove brudd på både folkerett og Grunnloven kastet titusener på titusener av landsmenn for de juridiske ulver som satte seg tilrette i dommerstene.

De kan sannelig trenge forsvarere, både på det historiske og det juridiske felt. Men det disse forsvarere bedriver er naturligvis ikke historieforskning i vanlig objektiv forstand. De driver en fortsatt krigspropaganda maskert som samtidshistorie.

Til deres undskyldning kan sies at vil man frem i etterkrigstidens Norge så får man ikke bare bukke som i gamle dager, men direkte hyle med ulvene. Det er vel ikke så sikkert at hverken Skodvin eller de andre legendebrannmenn, som alltid er på pletten med ferdigsydde historiske syn når det røyner på, ville ha hatt den posisjon de har i dagens Norge, kanskje ikke engang embetene, hvis de ikke hadde tutet både høyt og tydelig.

Dette blads redaktør hadde for noen år siden besøk av etpar av Skodvins elever, som søkte opplysninger i forbindelse med et historisk arbeide. Da vi reiste tvil om hvorvidt de opplysninger vi gav ville bli brukt på en objektiv måte, erklærte en av de unge menn at professor Skodvin hadde innskjerpet dem å være objektive. Det var naturligvis vel og bra. Men det viste seg at også det var bare for teori å regne. Da vi nemlig spurte om det var slik å forstå at de også ville legge frem offentlig det de fant å være den historiske sannhet hvis de dermed ødela sin

Misbruk av navn i
FOLK OG LAND

FOLK OG LAND bragte i sitt nummer 8 for 17. april d.å. en etter vår mening utmerket artikkel: «Knut Hamsun og Norge.» Artiklen var oppgitt å være skrevet av Henrik Steffens. Nå viser det seg imidlertid at artiklen slett ikke kan være skrevet av noen som bærer det navn, så artikkelforfatteren må av en eller annen oss uforståelig grunn ha underskrevet artiklen med falsk navn.

Det oppgis oss at det kun er tre personer i dette land som bærer navnet Henrik Steffens — derav en mindre-årig — og de har naturligvis protestert mot dette misbruk av navnet.

Vi beklager det inntrufne, som vi imidlertid ikke kan lastes for. Og det er så meget mere beklagelig som vi ville ha tatt inn artiklen uansett navn, også under et pseudonym. Kvaliteten var det nemlig intet iveien med.

REDAKTØR MELSOM

vil være bortreist fra 12. juni og ut juli måned. Siste nummer av bladet før sommerferien blir nr. 13 for 26. juni. Så kommer det ikke noe nummer før 14. august.

Dødsfall

Okkupasjonstidens ordfører i Lunde i Telemark, Halvor K. Skjellaug er død, vel 77 år gammel og ble begravet på Lunde kirkegård under usedvanlig stor deltakelse, meddeler lokalpressen.

Det er ikke bare oss som så på ordføreren i Lunde fra dengang som en hedersmann, solid og driftig. En lokalavis skriver om ham:

«Han opplevde den glede å kunne være i virksomhet og opptatt av sine mange interesser og gjøremål så lenge han levde. Og Halvor Skjellaug levde et aktivt liv. I yngre dager var han kjent som en fremragende idrettsmann. Senere var han med i idrettslaget Skades administrasjon. Han var også æresmedlem i Skade. Skjellaug var bonde og drev sin gård i mange år. Senere og i moden alder slo han inn på forretningslivet som maskinentreprenør og det siste han bygde opp var en betongvarefabrikk som i sitt slag er meget betydelig. Han var opptatt med veisaker og gikk inn for praktisk løsning av dem. Således var han blant dem som bygde ut

karriere, ble det taust.

Og vil man ikke det, er man ingen ekte historiker.

25 ÅR EFTER:

På fruktene skal treet kjennes

Det var under den annen verdenskrigs siste fase. Jeg hadde skrevet en artikkel i Aftenposten, en appell til landets fedre og mødre. Det var en sterk appell om å holde barna utenfor hatet og den kampen, som raste mot oss fra den «kjære» Hjemmefront. Alle NS-folk som hadde barn i denne tiden kan vel fortelle litt av hvert om hva disse små måtte gjennomgå på skoler og lekeplasser - ja, helt ned i barnehagene. Det ble stadig vanskeligere å få NS-barn til å forstå at de ikke skulle bære nag til skolekamerater, som ofte i flokk og følge forfulgte og slo dem — enslige som de jo nesten alltid var. Det ble også til slutt umulig å forklare dem at lærerne var deres foresatte, som de måtte lyde og vise respekt. De opplevde f. eks. at de samme lærere, dag etter dag og måned etter måned, sto i skolens vinduer og lo og gottet seg ved den daglige avstraffelse av en eller annen NS-gutt, som i frikvarteret ble prylt av 7—8 større gutter. Dette var noe som hørte med til dagens faste program ved de fleste norske skoler, uten noen annen grunn enn at guttens foreldre var medlemmer av NS.

Vel — artikkelen sto i avisen og jeg håpet at den ville mane til en smule ettertanke hos de opphissede foreldre og om mulig virke litt dempende på dem. Som så ofte i denne tiden var også denne gest ment som en utstrakt hånd til våre motstandere. En dag fikk jeg en telefonoppringning fra avisen med spørsmål om jeg ikke skulle hente mitt honorar som lå og ventet på meg. Jeg ble meget forbauset og svarte at for et slikt personlig innlegg hadde jeg slett ikke tenkt på noen betaling. Men de insisterte på dette, så jeg gikk da ned og hentet honoraret. Likevel følte jeg meg

veinettet mellom Lunde og Drangedal. Senere var han blant bygdefolk som arbeidet for ny bro i Strengen.

Sin interesse for idrett bevarte han gjennom hele livet og han lot dem også gå i arv til sine barn. Halvor Skjellaug var en positiv mann med mange gode egenskaper som vil bli minnet av sine mange venner.»

ikke helt vel tilmote, for jeg syntes likesom at disse pengene ikke var mine. På veien nedover Akersgaten fra Aftenposten tenkte jeg derfor på hva jeg skulle gjøre med dem. Plutselig kom jeg til å huske på at der i lengere tid hadde stått oppfordringer i avisene om å yte hjelp til de falne Frontkjemperes etterlatte. Så mange var falt i den siste tiden og der satt stadig flere enker og faderløse igjen uten forsørgere. Glad og fornøyd over den tanke at her fant disse penger en verdig anvendelse, dro jeg ned til Frontkjemperkontoret og avleverte mitt beskjedne bidrag.

Men tiden gikk og til slutt kom «freden». Den banket da også like uvennlig på min dør som på alle andre av mine kampefellers dører. En dag ble jeg innkalt på Victoria Terrasse for å stå til rette for mine handlinger. En meget uhøflig ung mann ba meg å ta plass rett overfor seg. Han var utsett av myndighetene til å ta seg av mitt forelegg.

Da han omsider hadde sett gjennom de papirer som vedrørte min sak, så han opp og sa med gravrøst: «Ja, her er noe som blir meget alvorlig for Dem!» — «Hva er det?», spurte jeg. — «De har gitt 40 kroner til Frontkjemperkontoret, og det kommer til å koste Dem meget. Det står oppført i bøkene.» Ja, hva var dertil å bemerke? Jeg kunne jo ikke tenke meg muligheten av at en slik bagatellmessig handling kunne anses for å være alvorlig. Men så kom jeg til å huske på at jeg hadde lest i avisene at de frontkjempere, som var blitt sendt hjem med skip fra Tyskland til Norge var blitt kalt «skjenselslaster». Jeg visste også fra referatene i avisene om «landsvik»-saker at det ble ansett som «skjerpene» for NS-folk i stat og kommune, hvis de hadde røkt sine embeter på en særskilt god måte. Så ble det en bot på 10 000 kroner for de stakars 40 kronene jeg hadde ytet som bidrag. Hvis jeg på forhånd hadde ant noe slikt, så burde jeg jo ha gitt et langt større bidrag til de enker og faderløse som satt alene tilbake.

For det var jo dem innsamlingen gjaldt!

Kathrine Aall Normann

Har De skaffet Dem Hedems bok?

KR. 18,— + PORTO, KR. 0,90

FOR UNGDOMMEN

Red.: Per Borge

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring buset.

Liv og lagnad

Den lov som gjekk
frå mann til mann
i Noreg bort no øyest.

Ein ufred stor, eit narrespel
og vakti gjeng den feige trell
nær lage brest og bøygest.

Den siste rest av rettferds bod
så lurt og listig gjøymest
og gjetord gjeng um
seid og blod
til hver ei sanning døyvest.

VIDAR VIKING

Trenger vi dem?

I den senere tid er det blitt «pop» blant nordmenn å adoptere barn fra u-land. Nå begynner man vel å nærme seg det absolutte lavmål når det gjelder nordmenns evne til å tenke på sitt eget lands framtid. U-land er med ett blitt en personproduserende faktor i verdensmålestokk. Før holdt man seg til råstoffer og matvarer, nå skal man også ha med mennesket. Hvor i hule skal dette ende?

Det kan være av interesse å se litt på noen av de argumentene de stupide fører til torgs. I u-land har man matmangel, så det vil være lettere for oss i Norge å gi dem tilstrekkelig med mat. Og så er de så pene, sjokoladebrune og brune øyne som smelter hjertet på den hungrende norske husmor

som i sitt 40. år ennå ikke har fått unger. Har man tenkt på hvilke følger dette kan få for det «norske» folk om 50—70 år? Det er tross alt en plikt for oss som lever i dag å tenke på og legge forholdene til rette for våre etterkommere. De skal nemlig ikke ta over et falittbo av alskens utenlandsk avkom. Disse personer kommer fra land som har relativt god plass til Norge som mer enn noen gang kjenner at befolkningstettheten øker.

Hallgeir Horde:

Da selv George Washington talte tysk

Små og i og for seg tilsynelatende uvesentlige detaljer kan undertiden og på spesielle forutsetninger forandre hele historiens gang. Dette gjelder ingenlunde bare Cleopatras nese.

Hvordan ville f. eks. verdenshistorien ha artet seg hvis tysk hadde vært det offisielle språk i USA, og amerikanernes litterære og åndelige oppdragelse basert på størrelser som Goethe, Schiller, Kant, Hegel, Mozart, Bach osv.?

Visste De at det i sin tid bare var en stemmes overvekt til fordel for engelsk som avgjorde det hele, og at den ene stemmen naturligvis tilhørte en tysker? Videre at den aller første bibelen som ble trykket i USA var skrevet på tysk? Ja, ikke nok med det — selveste uavhengighetserklæringen ble satt i tysk sprogdrakt første gang den kom

MED ORD KAN ALLTING SIES

En av de siste motstandshistoriene fra Tsjekkoslovakia handler om da det ble arrangert billøp i Prag. Deltagerne var kun to, nemlig en Ford og en russisk Moskvitsj. Forden vant løpet uten særlige vanskeligheter, men i morgenavisene den påfølgende dag, ble begivenheten beskrevet slik: — Den sovjetrussiske Moskvitsj plasserte seg som en god nummer to mens den amerikanske Forden havnet på nest siste plass.

KAMPSANGER FRA DENGANG:

Ikke alle Hirdens sanger var like krigerske som den vi bragte i forrige nummer. I den etterfølgende lyder det andre og mildere toner:

25.

Hirdens brunkledde menn

Marsjtakt.

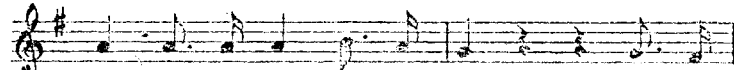
1. Hirdens brunkledde menn, vi vil kjempe oss frem. Vi skal

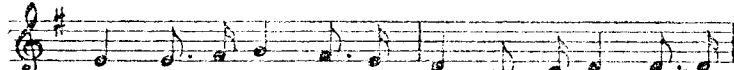
bringe hvermann i vårt land til forstand. Vi vil

veke dem opp, hver en slumrende kropp, vi skal

synge dem inn i vår tropp. Hver en

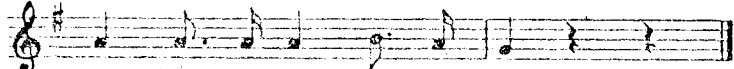
tvi-ler vi mø-ter, ham smi-ler vi til. I vår

dag-li-ge dont skal de se at vi vil: Or-den,

Rett-ferd og Fred, bry-te stengs-le-ne ned, der-for

kom nå i-dag og bli med.

2. Imot hat, løgn og splid i en trengslenes tid
går vi syngende frem for vårt folk og vårt hjem.
For hver nordmann i nød og for arbeid og brød
skal vi kjempe oss frem til vår død.
Samlingstanken skal bryte seg frem over land,
tenne hirdmannens vilje og dådskraft i brann.
Frem for arbeidets stat, vi står alltid parat,
alltid tapper og tro, kamerat.

Hvordan en avgjørelse til fordel for tysk ville ha påvirket de verdenspolitiske begivenhetene i det 19. og 20. århundre, det kan man lett forestille seg.

LÆRERE MED PISTOL I KLASSEN

I demokratiets høyborg, USA, underviser lærerne så å si med sverdet ved lend, som det heter. «Friheten» ved de amerikanske offentlige skoler har nådd slike grenser at de ikke tør bevege seg til og fra klasserommene uten med skarp-ladde våpen i hånden. Dette skal særlig være tilfelle i enkelte byer i de «sorte» stater, f. eks. East S. Louis i Illinois. Her har ifølge en statistisk oversikt basert på undersøkelser i 110 skolekretser, de årlige mordtilfeller steget fra 11 til 26, voldtektene fra 30 til 81 og overfall på lærere fra 25 til 1801. Dessuten hadde det forekommet 250 544 tilfelle

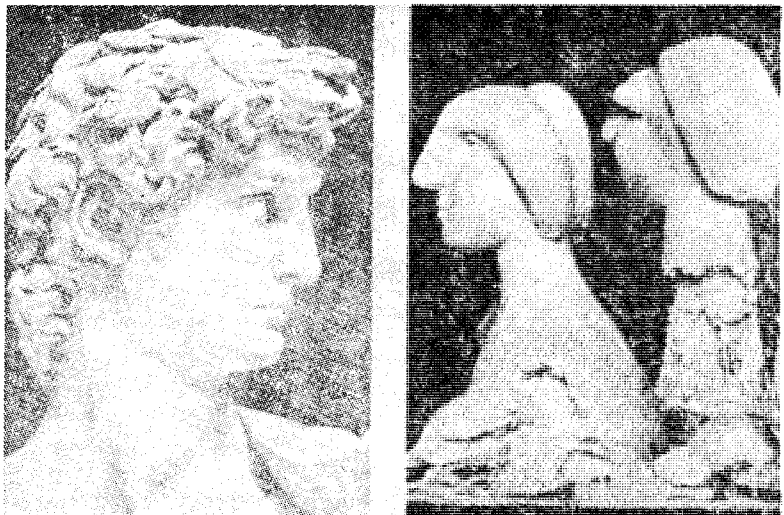
av «vandalisme» som det heter derover, idet elevene hadde forøvet hærverk på skolens eiendom og materiell samt på parkerte biler i skolegården. Med andre ord, nøkkellandet i forsvaret av Vestens kultur blir mer og mer avskyelig og mindre og mindre forbilledlig.

INNETEKSKILDE HITLER

Seierherrene fra siste krig er utrettelige i sin fordømmelse av Hitler og hans menn. På den annen side går de aldri av veien for å tjene penger på dem, og tallrike er de filmer, romaner og «sannhetsskildringer» som i årenes løp er blitt presentert for publikum. Selv uten seierherrenes hjelp finner dog folk frem til steder med tilknytning til det Tredje Riket. Og man skal ikke ha oppholdt seg lenge på f. eks. Parteigelände eller Riks-

(Forts. side 8)

Hva med et kunstopprør også?

Vi viser her den klassiske form for kunst tilvenstre, Michelangelos «David». Til høyre hva våre fedre har innbildt oss er kunst, Picassos «girlfriends». Er det ikke på tide at vi ryster av oss det de to siste dekadente generasjoner har etablert som fremskritt og vender tilbake til det evige og almengyldige?

Ny henvendelse til Stortinget fra advokat Helliksen

Advokat Sverre Helliksen har i løpet av det siste år sendt flere henvendelser til Stortingets presidentskap angående det såkalte «rettsoppgjør», men hver gang har presidentskapet meddelt at henvendelsen ikke gir anledning til noen forføyning. Under 20. mai sistleden har så Helliksen sendt en ny henvendelse stilet til Norges Storting. Så får man se om det kan føre til noe. Henvendelsen er såvidt lang at vi må dele den i to. Her kommer første del:

Til Norges Storting.

I.

I respekt for Stortingets rettslige bedømmelse av det norske rettsoppgjør etter 8. mai 1945, som i dag kritiseres på stadig flere hold, tillater jeg meg herved å sitere Stortingsdokument nr. 1 (1945—46): «Under okkupasjonen var Stortinget det høyeste organ for folkets suverenitet. Noe samarbeide med Kongemakten var i virkeligheten utelukket».

Tidspunktet herfor var da Kongemaktens «eksile» (landflyktige) anordninger i London av Høyesteretts forhenværende medlemmer i Oslo 14. mai 1945 i et møte innførte som et nytt illegalt rettssystem fremfor det de selv, andre dommere og de tyske og de britiske okkuperanter, de siste som representanter for de allierte, hadde gjennomført korrekt i henhold til Haag-anordningen av 18. okt. 1907. Vedtatt også av Norge 2. sept. 1910, noten s. 436 i Lovtidende 1910, og bl. a. basert s. 436 på «ønsket om at utvide rettens herredømme og styrke den internationale retsfølelse.» Det var ikke nettopp det de forhenværende høyesterettsdommere presterte ved den 14. mai 1945 å anerkjenne anordninger fra utlandet (London) om krigsplikter i det totalt-okkuperte Norge. Selv en gyldig Høyesterett hadde dessuten ingen lovgivningsrett. Lovgivningen var Stortingets monopol ifølge Grunnlovens § 49: «Folket

udøver den lovgivende Magt ved Stortinget». Grl. § 17 bekrefter dette: «Kongen kan give og ophæve Anordninger; dog maa de ikke stride mot Konstitutionen og de af Stortinget givne Love.» Ingen av disse paragrafer var legalt forandret ifølge Grl. § 112.

Stortingsproposisjon nr. 83 (1951) var en av advarslene fra Stortinget til dommerne (da disse gikk inn for de forhenværendes utsagn 14. mai 1945): «Ingen skal dømmes for en handling eller forsømmelse som på den tid den ble begått ikke var straffbar etter nasjonal eller internasjonal lov». Imidlertid hadde det forhenværende Høyesterett i møtet 14. mai 1945 fattet følgende beslutning «Fra onsdag i forrige uke er Norge atter igjen et fritt, selvstendig og uavhengig rike — Høyesterett tar derfor i dag opp igjen sin virksomhet».

Ved denne beslutning innsatte de forhenværende seg selv som høyesterettsdommere, som de ikke hadde vært på ca. 4½ år, da de legalt oppsa sine stillinger 21. desember 1940, og ble avsatt av Terboven som tysk Reichskommisar ved nødvendig ansettelse av en ny legal norsk Høyesterett med medlemmer av «Nasjonal Samling» i henhold til Tysklands rett og plikt som okkupant ifølge Haagreglementet Artikel 43 til «at gjenopprette og sikre den offentlige orden og det offentlige liv;

okkupanten skal herunder respektere de love, som gjælder i landet, med mindre der foreligger absolute hindringer derfor». (Norsk Lovtidende 1910, s. 500).

Årsaken til at Høyesterettsdommerne 21. desember 1940 oppsa sine stillinger var tvist nettopp om Art. 43, som dommerne mente okkupanten i et enkelt tilfelle ikke aktet å oppfylle fordi Terboven mente det var absolutt nødvendig til sikring av offentlig orden. Men da de avsatte dommerne 14. mai 1945 uriktig mente de fikk sine stillinger igjen ved selvinsettelse, opphevet de selv totalt Art. 43 og innførte istedet de illegale anordninger, ikke bare fordi Norge feilaktig mentes fritt 8. mai 1945, men at de også var tilbakevirkende. Det var i strid med Grl. § 97: «Ingen lov maa gives tilbagevirkende Kraft» og straffelovens § 3, første ledd, bestemmer: «Har straffelovgivningen undergaaet For-

(Forts. side 7)

ALEXANDER LANGE:

Okkupasjonstidens likvideringer

ET MØRKLagt kapitel av norsk samtidshistorie om grove forbrytelser, som THE ESTABLISHMENT har nektet å undersøke i offentlig-rettslige former — ennsi å søke å bote på.

EN FORTEGNELSE MED ENKELTHETER

ULSBERG-MORDET

Et mordmysterium som aldri er blitt etterforsket og heller ikke oppklart

Av vår spesielle medarbeider G.K.

Den 29. april 1945 ble tepet rullet opp for en av hjemmefrontens mest avskyelige mord. Da fant en mann helt tilfeldig et kvinnekjøl i en råk i Orkla nedenfor Neverdalsbrua, øverst i Rennebu. Nærmere undersøkelser viste at kvinnen var skutt i ryggen og kastet i elva. Blodspor kunne følges opp til veien og videre et godt stykke langs veien opp til brua. Der var også blodflekker. Blodsporene var iaktatt etpar dager før, og de som så dem mente at det hadde foregått ulovlig elgjakt og at innvollene av slaktet på denne måte var bragt av veien. Noe annet var utenkelig.

Kvinnen som var skutt var den 38 år gamle, beskjedne og litt forsakte sykepleierske Borghild Odland

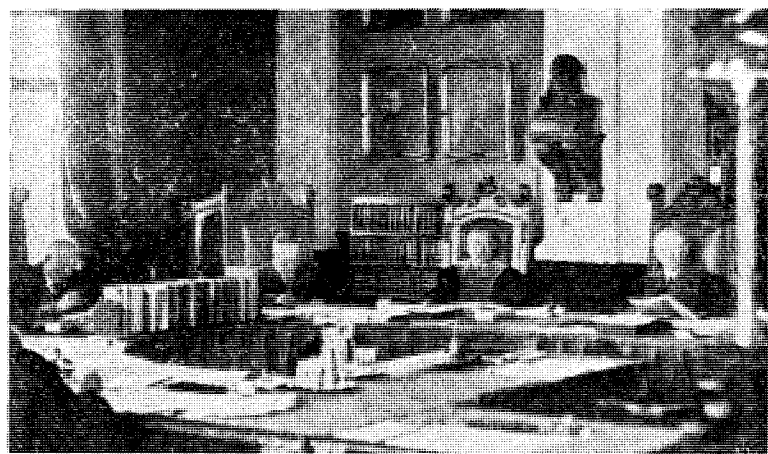
At det her i landet holdes skarpt oppsyn med det som får lov til å slippe frem for offentligheten om forhold i forbindelse med okkupasjonen og historielegenden, har lenge vært kjent og bekreftes også stadig. Vi nevner i den forbindelse politiaksjonen mot samtidshistorikeren statsstipendiat Sverre

Hartmann, som ikke har villet la seg sensurere. Ferske opplysninger fra Danmark viser at det er samme taktikk en bruker der for å opprettholde historieforskningen, og vi skal berette litt om det her. Våre lesere vil nok kunne trekke sammenligninger med det som foregår i Norge.

Slik som vi i Norge har professor Skodvin, som ble doktor og professor på å skrive okkupasjonshistorie, men unnlot å nevne det avgjørende dokument, som man fremdeles strides om og som han nå også selv i artikler i Aftenposten er nødt til å ta opp til drøftelse, slik har man i Danmark Jørgen Hæstrup. Og som Skodvin har dannet skole i Norge og har laget sitt eget — vi hadde nær sagt historieforvrenningsinstitutt, men det ville vel være injurierende, så vi tar det i oss igjen — samtidshistorieinstitutt, slik har Jørgen Hæstrups elev amanuensis Henning Poulsen skrevet en avhandling om «Besættelsesmagten og de danske Nazister». Og denne avhandling har vakt spesiell oppmerksomhet fordi den klart erkjenner at det øves sensur over dansk historieskrivning. Ekstra-Bladet, som anmelder boken i desember ifjor, setter da også som overskrift «Politikerne staar for Censurering af Danmarkshistorien og kan fjerne det, der ikke passer dem.» Ellers heter det i bladets anmeldelse:

«Rygter vil vide, man paa høieste Sted i USA ved Ting om Mordet paa Præsident Kennedy, som ikke kommer til at staa i Historiebøgenes Skildringer afhængig af den siddende Ledelse. I Danmark kendes den Slags ikke. Tror man da. Noget af det mest interessante

(Forts. side 7)

Høyesterett trådte tilbake etter eget ønske, men innsatte seg selv igjen i mai 1945!

(Forts. side 8)

Norsk nøytralitet 1940 — —

(forts. fra side 1)

en punktert ballong. De følte seg tatt med vold og den indignasjon er forevige i krigsmemoarene til de angjeldende, nåtidens skolebøker og i folkets sjel. Koht skyndte seg å skrive sin beretning om katastrofen under tittel «Norge nøytralt og invadert» (Norway Neutral and Invaded) og Magne Skodvin, professor i samtidshistorie ved Oslo Universitet, har nylig medarbeidet i en annen bok med tittel «Mellom Nøytrale og Allierte». Så tesen om at Norge var nøytralt er offisielt forevige og de angjeldende står iallfall igjen med sin personlige ære, mens folket er undskyldt på grunn av klossethet.

Følgelig hadde Norge moralsk rett, skjønt det var ytterst inkompetent, og skylden i siste instans for katastrofen hviler annensteds — hvorsomhelst, hos tyske angripere, norske forrædere, svensker som ikke hjalp i nøden eller enndog hos Norges britiske venner som mislykkedes i å skaffe et skjold. Nøytralitet forblir det norske alibi — fundamentet for folkets amor propre, den akademiske basis for en ærefull plass i moderne historie, rettferdiggjørelsen av aktivitetene til the Royal Norwegian Government in exile og det moralske grunnlag for «rettsoppgjøret».

Dette er hjørnesteinen for den norske stat i 1970-årene som det var i 1940-årene. Den store majoritet av nordmenn fortsetter å tro at de tilslutt vant en moralsk seir, basert på deres opprinnelige gode hensikter, og at denne Rettens triumf over Uretten stryker ut alle utilstrekkelighetene, feiltagelsene og ulovlighetene til seierherrene under og etter krigen. Tavlen er pusset ren og folket kan gjenoppta sin ærefulle plass i den siviliserte verden, med hevet hode, med reddet sjel. Dette er selvsagt en høyst akseptabel tese for alle nordmenn, bortsett fra dem som kom under hjulene.

Enhver tvil som kastes på ektheten av norsk nøytralitet er tilsvarende uakseptabel og således går den offisielle teori over fra kjennsgjæringer til legenden, som vanligvis er sterkere enn facts eller sannhet og stiger i styrke av seg selv til den blir rotfestet.

Opprullingen av historiske kjennsgjæringer har imidlertid ikke vært snild mot nøytralitetslegenden i løpet av de siste 25 år.

Mange ubekvemme hendelser har man måttet bort-

forklare, med start i at Norge ikke undersøkte ALTMARK (16. 2. 1940). Mangel på utstedelse av alminnelig mobiliseringsordre natten 8.—9. april, da det var kjent at tyskerne invaderte norsk territorialfarvann, blir undskyldt med at det ville ha vært en «provokasjon» — derfor den hemmelige, delvise mobilisering gjennom posten som ikke kunne effektueres på minst tre dager.

Dette at den kongelige norske marine unnlot å minelegge kysten eller Oslofjorden 8.—9. april, etter at britene hadde lagt miner i norsk territorialfarvann og invitert til tysk gjengjeldelse, forklares med at minefelt ville forstyrre nøytral, spesielt svensk skipsfart.

Den enestående kjennsgjærning at Kongen ikke holdt noe statsråd 9. april før siste halvpart av dagen (på Hamar) blir dekket over, skjønt bare statsrådet kan begynne krig. (Grunnlovens § 26).

Generalstabens forserte flukt fra Oslo til Slemdal, Eidsvoll og Lillehammer fremstilles også som en nødsforanstaltning.

Koht og hans regjering svikt når det gjaldt å ta hensyn til pressemeldinger fra hele Europa gjennom 10 dager før 9. april om ventet tysk intervensjon i Skandinavia, og enda mere diplomatiske advarsler (fra den norske og svenske legasjon i Berlin, svenske marinekretser, Vatikanet og den britiske regjering), bortforklares med den kjennsgjærning at ryktene fløy overalt og at andre regjeringer under krigen misaktet liknende advarsler.

All denne ensidige argumentasjon tjener til å stive opp tesen om at den norske regjering var uskyldigheter i en verden full av vold og ondskap, og ofre for dens gode hensikter — sanne nøytrale, møtt av et dilemma som de var helt uforberedt på og derfor må tilgis. Fjols kanskje, men ikke kjeltringer.

Stemmer denne fortolkning med kjennsgjærningene? Det er det første spørsmål en virkelig historiker burde undersøke, uten hensyn til individuell eller kollektiv ministerialreputasjon og nasjonale følelser. For en historikers business er å finne ut hva som hendte og hvorfor, ikke å lage propaganda. Da rikets forsvar er den største plikt for enhver regjering, innbefattet Norge, så bør mulige skjulte grunner for svikt i denne vitale henseende søkes flittig bragt

for dagen trofast og uten hensyn til konsekvensene.

De britiske regjeringsdokumenter 1939—40, nedskrevet av Sir William Woodward for internt bruk i Foreign Office for omkring 20 år siden og offentliggjort av Her Majesty's Stationary Office som the «History of the Second World War», Vol i, i desember 1970 er en basis for undersøkelse.

Der lærer vi at Churchill hadde planer med Skandinavia fra desember 1939, som First Lord of the Admiralty, og at han forfulgte denne idé hensynsløst helt opp til 9. april 1940 — idet han brukte hjelp til Finland via Norge og Sverige i vinterkrigen (30. nov. 1939 til 13. mars 1940) som et påskudd og et dekke for «det større prosjekt», nemlig å sikre seg de svenske malmfelter, Narvik og andre norske havner — hele skjemaet i den hensikt å provosere til tysk aggresjon i Skandinavia og således gjøres de allierte istand til å kjempe på ikke-fransk jord.

Churchills plan ble i virkeligheten født 3. september, da han skrev «first and foremost gleamed the Baltic», men desember kan greie seg som utgangspunkt her. 19.12. møttes the Allied Supreme War Council i Paris, spesielt for å drøfte det skandinaviske problem.

«Det større prosjekt» (å bemektige seg malmfeltene og Narvik) ble lagt på is til fordel for den lettere kurs, hjelp til Finland, og de norske og svenske ministre i London ble informert om dette av utenriksminister Lord Halifax 27. desember. Fra det øyeblikk av visste den norske regjering at Skandinavia var et viktig alliert mål. Nordisk nøytralitet var i åpenbar fare og fortsatte anglo-franske diskusjoner med Oslo og Stockholm om nøytralitetsnysanser og deres sammenheng med allierte intervensjonsplaner fulgte — sammenkoplet med hyppige tyske klager over nordisk brudd på bokstav og ånd i sann nøytralitet. Detaljene spiller ingen rolle her. Pointet er at Norge var på det rene med utsiktene til alliert intervensjon og tysk bekymring omkring nøytraliteten. Det er derfor absurd idag å foregi at Nygaardsvoldregjeringen ble virkelig overrasket av det britiske og tyske kappløp om Norge 9. april. Skjønt begge foretagender var uvelkomne, så kunne de ikke ha vært uventede.

Nøkkelspørsmålet reiser seg derfor automatisk: «Var den norske regjering så tåpelig og uansvarlig at den ikke grep til noen praktiske forholdsregler for å møte faren, bortsett fra å protestere nøytralitet fra slutten av desember 1939 og fremover?»

Svaret er absolutt NEI. Både Norge og Sverige til-

lot passasje av krigsmateriell og frivillige i sivile klær fra England og annet steds over sine territorier til Finland, og sikret således spiren til et alliert nærvær i tilfelle tysk aggresjon, idet man demonstrerte hvor de svenske og norske sympatier lå i annen verdenskrig og trosset Tyskland, som fremdeles hadde en pakt med Russland, der trakk opp innflytelsessfærer og erobringer. Transittavtalen var ikke virkelig nøytral, men provoserende, farlig og prinsipiell. Norge var engasjert i den allierte sak i praksis.

Så reiser et annet nøkkelspørsmål seg: «I hvilken utstrekning?»

Det kan argumenteres med, og det har vært gjort, at Norge og Sverige hadde lovlig adgang til å tillate transit av menn og våpen til Finland — et synspunkt som jeg, som pro-finsk, er hjertelig tilhenger av. Men gikk det norske engasjement lenger enn det? Var transiten et dekke for alliert okkupasjon av norske havner og kontroll med svensk malmeksport, i meget på samme måte som alliert hjelp til Finland var et dekke for «det større prosjekt»? Var det en forståelse mellom Norge og Britannia hvorefter Norge skulle protestere sin nøytralitet overfor verden mens det lukket øynene for en britisk okkupasjon, bestemt til å holde tyskerne på avstand eller, som britene håpet, å fremprovosere en kamp under strategiske betingelser som man antok var fordelaktige for de allierte?

Dette har man mistenkt lenge, ikke bare pro-tyske nordmenn og uforbeholdne kritikere av Nygaardsvoldregjeringen, men også av objektive historikere.

Først og fremst synes det ikke å være noen annen logisk forklaring på regjeringens tåpelighet, hvor inkompetent og ført bak lyset den enn kan ha vært. Regjeringen må visselig ha ventet på en britisk intervensjon som skulle komme tyskerne i forkjøpet, hevdes det. Nygaardsvold ventet sikkert et alliert fait accompli og det er grunnen til at han hverken beordret alminnelig mobilisering eller minela sjøtilgangene og ikke gjorde det klart før i siste øyeblikk hvem sjøforsvaret skulle skyte på. Han planla sikkert å slippe de allierte inn foran tyskerne.

Slik argumenteres det og det forklarer jo hvorfor mesteparten av 8. april gikk mens man gjorde utkast til en tom «protest» mot den britiske minelegging i de tidlige timer den dag — selv da det tyske troppeskip Rio de Janeiro ble identifisert som et slikt ved Kristian-

Churchills hensikter overfor Norge var klare nok, men Nygaardsvolds bedrøvelige regjering reagerte ikke.

Idyllisk «fortsatt krig» — —

(Forts. fra side 1)

hit for å kjempe mot Norge og nordmenn, men for å forsvare sine legitime interesser.

Og hvorledes det virkelig var i Øst-Finnmark da de norske avdelinger (via fylkesmannen og Lindbäck-Larsen) sto under tysk kommando, avslører en sersjant fra dengang, Albert Gleinsvik i et innlegg i MORGENBLADET 24. mai. Før vi gjengir det sersjanten skriver vil vi imidlertid gjerne gi MORGENBLADET en honnør for at det har tatt inn Gleinsviks redegjørelse og gitt det stort utstyr. Sersjanten fra dengang skriver blant annet:

«Man glemmer så lett at i 1940 ble Norge av oss betraktet som en krigsskueplass for stormaktene. Alle var klar over at tyskerne bare kjempet mot oss fordi vi i siste øyeblikk mente at våre interesser var best tjent med at vi tok parti for vestmaktene. Noe særlig hat mot tyskerne var ikke å spore.

Jeg var sersjant ved bataljon nr. 2 av IR 14 som skulle ha grensepolitioppgaver etter 10. juni langs finskegrensen. (De norske avdelinger i Øst-Finnmark som skulle beholdes under tysk kommando ble som kjent kalt «grensevakt-politibataljon og grensevakt-politibatteri». Forøvrig var det jo ikke lenger «fiskegrensen» men grensen mot Sovjet. Vår bemerkning.) Etter at tyskerne var kommet for å avløse oss i Kirkenes-området, omgikkens vårt befal tyskerne på en utvungen måte. Min kompanisjef underviste tyskerne i bruk av våre mitraljører før vi over-

lot våpnene til dem. Hadde ikke han gjort, hadde en annen villet gjøre det. Vi fant intet påfallende ved det.»

Han forteller ellers en annen historie, som kan gi god grunn til ettertanke. Man må da erindre at sommeren 1940 var Sovjetsamveldet nærmest en tysk forbunds-felle. De hadde sluttet en ikke-angrepsavtale seg imellom med en rekke hemmelige klausuler, deriblant deling av Polen og fordeling av interesseområder, og Sovjet stilte også en flåtebase til disposisjon for tyskerne nordpå. Vi peker på dette for å vise at ingen dengang kunne se på Sovjet som noen «alliert», det var nærmest for en annen fiende å regne ved siden av tyskerne. At Ruge og tyskerne ikke gjerne så dem i Øst-Finnmark endrer intet i dette forhold.

Likevel beretter sersjanten fra dengang dette:

«En morgen ved frokostbordet kom samtalen inn på situasjonen: 'Sett at russerne kommer!' Vi lavere befal hadde diskutert denne mulighet oss imellom og var kommet til at vi ikke ville ofre livet i tysk tjeneste.»

Å hindre at også den røde hær rykket inn i Norge var altså etter det som der anføres å «ofre livet i tysk tjeneste»! Ruge så nok tydeligvis ikke slik på det. Her tenker man uvilkårlig på den sørgelige kjennsgjerning at mange av troppene nordpå var sterkt kommunistinfiltrert — spesielt da Alta bataljon som av den grunn ikke kunne brukes som nøytralitetsvakt under finskekri- gen —, selvom vel IR 14 var en av de bedre i den henseende. Det må vel ha vært en slags preferering av russerne og kommunismen fremfor tyskerne og nasjonalsosialismen som lå bak det lavere befals innstilling. Hvis det ikke har fortegnet seg noe i erindringen hos beretteren etter «alliansen» med Sovjet under eksilenes krig. Men vi lar sersjanten fra dengang fortsette:

«Jeg sa derfor at da måtte vi trekke oss tilbake uten kamp. Kompanisjefen ble høyrodt i ansiktet. Han slengte servietten i bordet og sa idet han reiste seg: 'Hva skal man gjøre når man har forrædere blant seg!' Han kom imidlertid ikke tilbake til episoden.»

Vi synes det Albert Gleinsvik beretter i MORGENBLADET gir et godt bilde av innstillingen sommeren 1940 og om hva både militære og andre mente om den fortsatte «krigføring».

Avslørende dansk --

(Forts. fra side 5)

ved Amanuensis Henning Poulsens nye Doktordisputas «Besættelsesmagten og de danske Nazister» staar paa første Side — og er slet ikke skrevet af ham. Det fortæller om «Ministrielt gennemsyn» af Publikationer fra «Udgiverselskab for Danmarks nyeste Historie under Kulturministeriet.»

Disputatsen søger at belyse, hvorfor Forholdene udviklede sig saa meget anderledes i Danmark end i andre tysk besatte Lande og danske Nazisters Haab om Overtagelse af Regeringsmagten. Nye Detaljer, men ikke epokegørende Nyt. Men på det første Blad i den 483 Sider tykke Disputas staar bl. a.:

«Den følgende Fremstilling er en af Frugterne af den store Undersøgelse af Besættelsestidens Historie, som Udgiverselskabet for Danmarks nyeste Historie med støtte af Undervisningsministeriet — senere Ministeriet for kulturelle Anliggender — og Carlsbergfondet begyndte i 1961. Ved kongelig Resolution opnaaede Selskabet at faa aabnet Statens Arkiver. Det ministrielle Gennemsyn af Manuskriptet, som Resolutionen forudsætter af Hensyn til Varetagelse af Statens Sikkerhed og tilbørlig Diskretion over for Enkeltpersoner», har ikke medført Krav om Ændringer i Fremstillingen.»

Hvorfor skal Kulturministeriet sidde og censurere Histori- kernes Arbejde, spurgte vi i Aftes Kulturminister Helveg Petersen.

Det er tale om Regler, som er gældende i de fleste Lande, vil jeg mene. Det er ikke noget, der er opfundet i min Tid som Minister, og helt ærlig maa jeg indrømme at det er et interessant Spørgsmaal, jeg ikke har skænket en Tanke, og som nok er en Diskussion værdig. Det kan diskuteres, om noget saadant skal opretholdes, men jeg vil helst ikke kommentere Sagen nærmere, før jeg kommer ind paa mit Kontor i Morgen, saa jeg faar Lejlighed til at finde det nødvendige Materiale frem.»

Vår danske kollega REVISON, som gjengir dette fra Ekstra-Bladet, føyer for egen regning til:

«Kulturministerens eller andres Krumspring, Forsøg paa Bortforklaringer osv. ændrer ikke en Døjt ved den Kendsgjerning, at Historieforfalskningen om Besættelsestiden og Tiden efter 1945 lige til Nato foregaar automatisk.

Forsøg paa at rive ubehagelige Blade ud af Historiens Bog vil ikke nytte, det kan lige saa godt opgives, saa vi kan faa en Ende paa tre aartiers Bedrag paa forskellig Maade.

Henning Poulsens Oplysning om at hans Bog er taget til Naade af Censuren kan ikke dupere nogen. Han

Ny henvendelse —

(Forts. fra side 5)

andring i Tiden efter en Handlings Foretagelse, kommer, saafremt intet modsat (rettsgyldig) er bestemt, de ved Foretagelsen gjældende strafferetslige Bestemmelser til Anvendelse paa Handlingen». Det er nettopp det samme som Stortinget hevdet i Stortingsproposisjon nr. 83 (1953), anført foran. På handlingstiden, den tyske okkupasjon, gjaldt Art. 43, som norsk lov. Ingen dommer før 14. mai 1945, eller okkupant overhodet, respekterte de illegale utenlandske anordninger fra en rømt regjering om krigsplikter under okkupasjonen, og det var i legalt statsråd 7. juni 1940, før flukten til England, vedtatt uten dissens: «håpløst for Norge å fortsette Krigen» som begrunnelse til Kongens og regjeringens ordre samme dag til general Otto Ruge om «å innstille fiendtlighetene», imøtekommet ved telegram 9. juni 1940 fra tysk overkommando i Norge, von Falkenhorst, at «også tyskerne innstillet fiendtlighetene», hvorefter Ruge skriver i sin «Krigens Dagbok», I, s. 444: «Det er enighet om at vår militære motstand opphører i kveld kl. 24». Anført 9. juni 1940, fastholdt 1946 ved dagbokens utgivelse. Ikke bare krigen, men selve fiendtskapet var opphørt.

De forhenværende dommeres utsagn om Norge som fritt 8. mai 1945 og den omkalfatring dette medførte, er anført i Rettstidende 1945 etter legalt innhold om norsk lov på de første 64 sidene. Så begynte ny s.l. med referat av det som refe-

og andre «Samtidshistorikere» kender jo Vilkaarene og har naturligvis personlig Interesse i at holde sig indenfor Rammerne, Censorene kan forventes at godkende.

Skriverne slaar ogsaa om sig med alt det Materiale, de har fundet i Arkiver, de har Adgang til, men de taler ikke om det, de har ladet ligge, som de ikke havde Brug for til Formaalet, og saadant Materiale maa de uundgaeligt ogsaa have fundet.»

Så langt vår danske kollega. Er ikke parallellen med norske forhold og med den dosering av samtidshistorien som professor Skodvin og andre står for nokså slående? Og kan man ikke gjøre seg visse refleksjoner om hvor mye all historieskrivningen etter 1945, både når det gjelder forholdene i okkuperte land og Det tredje Rike, i virkeligheten er verdt?

rertes på møtet s. 1 til 10, og senere mest straffesaker etter de illegale anordninger. Henimot 100.000 norske medborgere ble ifølge de illegale anordninger straffet eller vedtok forelegg som forrædere, derav 45 dømt til dødsstraff, som ikke var kjent i straffeloven. Ved ugyldige dommer i strid med den nasjonale Grunnlov og lov og den internasjonale Art. 43 og Art. 50 (Lovt. 1910 s. 501), der forbyr «fællesstraf» i et okkupert land. Men nesten alle de dømte tilhørte det politiske fellesskap «Nasjonal Samling», hvis program § 27 imidlertid anfører: «Forsvaret skal styrkes, spesielt marinen og flyvåpenet. De tre avdelinger skal kombineres».

Vedtagelse herav ville ha betydd større skatter, men ifølge militære uttalelser ved større angrepsrisiko — ha hindret okkupasjon. Jeg noterer også at seierherrene i annen verdenskrig, de allierte, avviste forslag om kollektiv straff, altså fellesstraff, som rettsstridig og umenneskelig. I Norge ble allikevel ved illegal anordning 22. januar 1942 det blotte medlemskap i N.S. henført tilbakevirkende særlig til straffelovens § 86, der ved illegal eksil, provisorisk anordning 3. okt. 1941 fikk maksimumstraffen forhøyet fra livstid til dødsstraff. Militær Straffelov § 14 om dødsstraff ble også skjerpet. (Fortsettes)

OGSÅ I JAPAN

har det vært valg, kommunevalg. Det konservative parti (liberaldemokratiske parti) var fullstendig dominerende og vant 16 av de 18 guvernørposter. En unnagelse dannet Tokio, hvor et forbund av sosialdemokrater og kommunister klar- te å sikre seg guvernøren. Det samme var tilfelle i Osaka. Det er ellers rart at de konservative kan være så enerådende når alt man ser fra Tokio i NRK er voldsomme venstreradikale studenteropptøyer med videre. Kan det være at slike eksesser har spesiell yndest hos staben i NRK?

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.
Telefon 33 49 00

ANNELIESE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Ladmoen kirke - Voldsminde

(Fortsettes)

Likvideringene —

(Forts. fra side 5)

scheft drev han med å åpne andres brev og pakker. «Humoristens» brev ble også åpnet, som beregnet, og der luktet postmannen skumle saker. Brevbryteren kontaktet en kompis i Rennebu om sin skarpsindige oppdagelse, og han fant ut at her var en fin anledning til dåd, så han kontaktet likesinnede i Meldal, er det sagt. Ved 20-tiden 29. november 1944, kom to menn opp til gården i Kvikne og bad om å få tale med Borghild uten selv å gi seg til kjenne i halvmørket. Hun fulgte intetanende med dem. Da hun ikke kom tilbake dagen etter, meldte hennes forlovede fra til lensmannen, som straks satte igang etterforskning men uten resultat like til Borghilds lik uventet ble funnet i Orkla.

Saken ble så meldt til politiet til oppklaring.

Dessverre var det ikke rare resultatene som ble oppnådd. Krigen var praktisk talt slutt, tyskerne var slått, og en forvirret oppløsnings-tid begynt. Tiden var inne for kujoner å demonstrere hvilke «helte» de egentlig var. Det var ingen risiko lenger å utfolde sine lyster. De tok lov og rett i egne hender uten å bry seg om slikt småtteri som skyld og bevis og demonstrerte sitt dyriske sinnelag med å snikmyrde en uskyldig og vergeløs kvinne midt på en lite trafikkert vei i halvmørke. For å slippe blodsøl i bilen, slepte de sitt blødende offer et langt stykke på veien og i skogen til de fant en råk i elva, som skulle skjule u-gjerningen. Dette var etter deres mening en praktfull demonstrasjon på sann patriotisme.

Etter at den egentlige frigjøring hadde funnet sted, ble også all etterforskning stoppet. Det finnes absolutt ingen motiv for denne ugjerningen.

Frk. Odland hadde ingen politiske interesser, og hun frarådet også sin forlovede å ha noe som helst med disse ting å gjøre. Som menneske var hun meget avholdt, og mordet vakte stor uhygge blandt hennes sambygdin-

DØDSFALL

Redaktøren av det kjente tyske tidsskrift NATION EUROPA, Arthur Erhardt er avgått ved døden, 76 år gammel. Han har på en modig, anstendig og fremragende måte redigert sitt tidsskrift slik at det har vunnet seg venner og lesere langt utenfor Tysklands grenser. Erhardt var soldat i begge verdenskriger og startet sitt tidsskrift i 1951. Erhardt døde plutselig bare få dager før han skulle æres ved å bli tildelt Ulrich-von-Hutten-medaljen. Forlaget meddeler at utgivelsen av NATION EUROPA vil bli fortsatt i avdødes ånd.

HØYRE GEBERDER SEG

påny som en elefant i en glassbutikk, denne gang i forbindelse med Sonjas forestående nedkomst. Den geskjeftige stortingsmann Paul Thyness har i en samtale med Høyres Pressebyrå funnet det formålstjenlig å reise spørsmål i forbindelse med det norske monarki, og har også fått høyrepresen i dette land til å slå affæren stort opp. Thyness er tydeligvis bekymret for at det kan bli en pike og ikke en

For ungdommen

(Forts. fra side 4)

kansellitomt for man skjønner at det i mange tilfeller dreier seg om en slags pilgrimsreise for flere av de besøkende. For å få fart på turiststrømmen til der Führers østpreussiske hovedkvarter, Wolfsschanze, har polakkene nå besluttet seg til å sette opp naturtro voksfigurer av Hitler og Göring. Det hele skal presenteres som en spesialattraksjon, og få form som en «rådslagningsscene». På lignende vis skal Görings kvarter i Passdorf rigges til for turistflommen.

ger. Det som likevel etter min mening er det verste ved denne historien, er den totale likegyldighet som myndighetene har vist, ved konsekvent å nekte enhver form for etterforskning.

Så fremdeles går det «helte» i vårt land som kan skryte av å ha myrdet en total sakesløs kvinne; en kvinne som gledet seg over livet. Hun sto i begrep med å stifte eget hjem da snikmorderens kuler rammet henne.

Vennlig hilsen
G.K.

gutt og da monarkiets fremtid ligger ham varmt på hjertet vil han allerede straks ha åpnet adgang til tronfølge for kvinner. Og for sikkerhets skyld vil han også gi Sonja adgang til å regjere som monark dersom, hvis. Vi tror ikke Thyness og Høyre gjør det noe vaklende norske monarki noen tjeneste ved å ta spørsmålet om dets eventuelle fremtid opp nå. For det er vel egentlig slett ikke sikkert at det norske folk ønsker noen tronfølge i det hele tatt?

*

«RUDOLF HESS-GATER» I MÜNCHEN

På 30-årsdagen for Rudolf Hess' fredsflyvning til England ble gateskiltene i tredivet gatekryss i München overklebet med gateskilt som bar påskriften «Rudolf Hess gate». Det ble også slått opp plakater med påskriften «Han ville freden og dør i fengsel. Spandau 1971: 30 års alliert skjensels-hykleri.» Politiet slo naturligvis storalarm, men det lykkedes ikke å finne plakattoppslugerne.

*

EIDSVOLLSSØYLEN

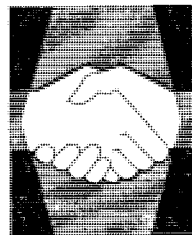
Efter Stortingets vedtak om ikke å reise den Eidsvollssøyle man har sluttet avtale om med avdøde billedhugger Wilhelm Rasmussen har det kommet endel innlegg i dagspressen som fordømmer dette avtalebrudd. Bl. a. var det i MORGENBLADET et skarpt innlegg av Lillebet Foss. Hun skriver bl. a. at «For en brøkdel av de omkostningene som Rasmussens søyle ville koste, kan vi sikkert få en anerkjent utenlandsk kunstner til å lage et stålmonument som avbilder alt og ingenting akkurat nu og enda ha penger igjen til de unge skrålhalsar. For ikke å snakke om alle de betydelige kunstnertankene som pr. intervjuene i dagspressen vil bringe, slik at vi virkelig får noe igjen for at vi vil være så generøse å holde en internasjonal konkurranse om nasjonalmonumentet. Om vinneren tilfeldigvis skulle være født norsk, så gjør det ingenting idag, absolutt ingen forskjell. — Det viktige er at han lever nu og kan takke personlig slik at vi følger at vi gir noe for å få noe.»

Hjelp oss å hjelpe!

Send ditt bidrag til

HJELPEORGANISASJONEN FOR KRIGSSKADEDE

Frontkjempere og falnes etterlatte

Postboks 1407 Vika, Oslo 1 — Postgirokonto 180 70

ER SADAT EN SLAGS HUSSEIN?

Ja, det kan vel være grunn til å spørre om det etter at han har ryddet sine medbeilere blant de egyptiske hauker av veien og i den anledning berømmes av selveste Golda Meir, som «håpet at han konsoliderte sin stilling.» Er det amerikanske penger og løfter som står bak Sadats nye kurs, slik de vel står bak kong Husseins politiske manøvrer?

*

MENS EN HER I LANDET

synes å forvrøvle forsvaret mere og mere med «demokrati», har man i NATO-kollega Vest-Tyskland gått til en viss innstramning. Fremtidig skal således kompanisjefene i Bundeswehr kunne illegge underoffiserer og mannskaper inntil 7 dagers arrest.

OGSÅ ET FORSLAG!

Og siden vi nevner Rudolf Hess, så bør vi vel også nevne et fantastisk forslag som det britiske underhusmedlem (konservativ) Ayrey Neave kom med på et møte i London. Han foreslo at Rudolf Hess skulle 3/4 løslates! Dette var slik å forstå at han skulle gå løs i den tid de vestallierte hadde vakten i Spandau mot at han lovet å vende tilbake til fengslet den måned Sovjet hadde makten. Samme Neave opplyste ellers at han kunne meddele fra utenriksministeren at den britiske regjering hadde gjort en ny henvendelse til Sovjet om å løslate den 77 år gamle, syke Rudolf Hess.

HVA STALIN SA

Da den franske utenriksminister Pierre Laval i 1935 besøkte Sovjet-Unionen, kom han i en samtale med Stalin til å nevne hvilket positivt inntrykk det ville gjøre på paven, dersom Stalin vil-

le gjennomføre en lettelse i den kirkefiendtlige holdningen i Moskva. Stalin svarte med de nu så berømte ord: — Paven? — Hvor mange divisjoner har han?

*

Månadsbladet FRIHUG

Upolitisk og romsynt organ for sunn og nasjonal kultur, med artiklar om helse og samfundsspørsmål, spennende fylgjetonger, dikt m.m. Fritt ordskifte om dei mest ulike emne: — Årspris kr. 40,-. Postgiro for bladpenger 80 821. Prøvenr. mot kr. 2,50 i frim.

Utgevar: Erling Seim, Kinn

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — Kristne Venner møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær.

Møtetid kl. 19.15

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontoret stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementpriser:

Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 30,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 60,— pr. år, kr. 30,— pr. halvår.

Bruk postgironr.: 16 450
Løssalg kr. 2,—

Utgiver A/S FOLK OG LAND

FOLK OG LAND — läsare
— läste ni om Nordiska Rikspartiets verksamhet i Folk og Land nr. 10?
För 20 norska kronor i kuvert till Nordiska Rikspartiet Box 162, — 152 00 STRÄNGNÄS Sverige erhåller ni partiets båda tidningar Nordisk Kamp och NRP-Bulletin till årets slut. Märk brevet med «abonnemang 1971».